

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SORANER - *bladet*

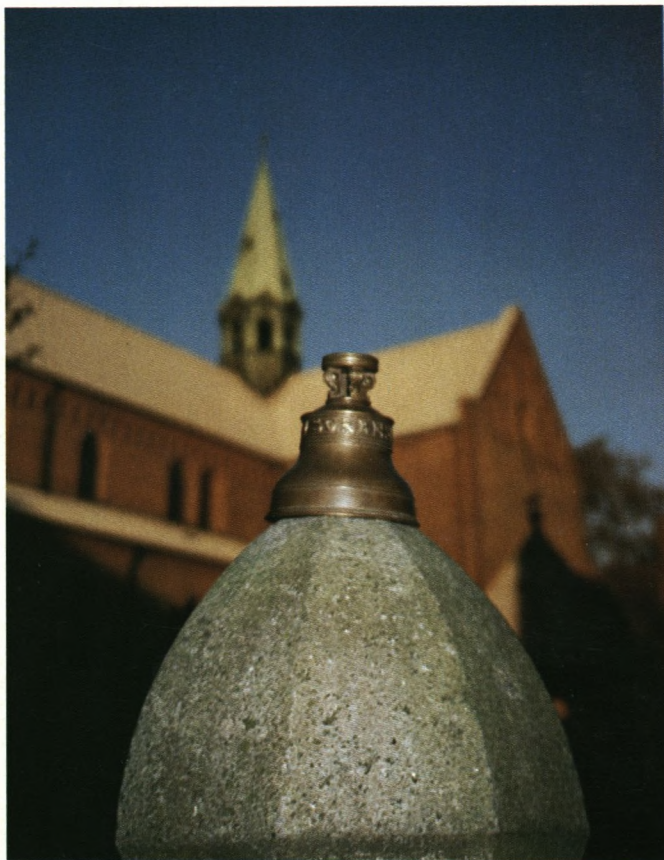

Månedsskrift for Soransk Samfund

December

Årgang 72 . Nr. 10

1987

(Finn Harlang foto)

HVAD ER DET?

Når man ser ovenstående billede, fristes man til at spørge med Piet Schönheyder van Deurs (1945):

HVAD ER DET?

Løsningen findes inde i bladet.

Soransk Samfund 1862–1987

125 år er en høj alder for en almindelig forening, men alderen trykker ikke Soransk Samfund, der i jubilæumsåret tæller over 1.700 medlemmer og tilsyneladende er i besiddelse af sin fulde livskraft. Medlemstallet skal dog ikke være nogen søvnapude, for der er mange – alt for mange – ikke-medlemmer, som åbenbart ikke ved, hvad de går glip af! Blandt andet er der Soranerbladets 10 gange 16 sider årligt, som sluger en stor del af medlemskontingentet, der bringer nyt fra og om Sorø i bred forstand ud over hele verden, ca. 100 medlemmer i udlandet, bortset fra Skandinavien, sidder og afventer bladets ankomst med længsel.

I SB oktober s. 128 berettes kort om stiftelsen af Samfundet i 1862, og det ville fylde alt for meget at gengive dets historie, som den fortælles af lektor Poul Schærff i 100-års jubilæumsbogen »Academia Sorana« 1862, men nogle hovedpunkter skal fremdrages her.

Det fremgår helt tydeligt, at en af hovedtankerne bag ved stiftelsen var at få en ny overbygning på Skolen, et nyt akademi, det fjerde i rækken, oprettet, og i 1866 fik man kultusministeren til at nedsætte en kommission til at udarbejde et forslag til nyordning. Skønt flertallet af kommissionens medlemmer var gamle soranere, kom der ikke noget ud af arbejdet, og det var nok godt det samme, for århundreders udvikling har vist, at det hele tiden har været Skolen, der havde livskraft, og at de forskellige akademier – ialtfald på længere sigt – ikke har haft succes.

Soransk Samfunds formål

Soransk Samfunds love har under hele Samfundets tilværelse, udtrykt med lidt forskelligt ordvalg, understreget dets formål, nemlig 1) at være et samlingssted for alle, der har haft eller har med Sorø at gøre, ikke alene gamle elever, men også lærere og stiftelsens embedsmænd og 2)

ved at hjælpe og understøtte trængende gamle soranere og 3) ved at bevare og vække interesse for Sorø Akademis blomstring ved at samle og udgive historiske oplysninger om Sorø og de soranske stiftelser.

Dette formål søges opnået ved at afholde sammenkomster, hvori også ikke-medlemmer kan deltage med bestyrelsens samtykke og ved at yde rentefrie lån eller gaver til trængende kammerater af Samfundets legatmidler og ved at fremme udgivelse af soransk kildestof.

Det sidste er bl.a. opfyldt ved udgivelse af Soransk Tidsskrift 1865-1912, Soranerbladet fra 1916, 4 samlinger af soranske sange og i årene 1923-31 den store Sorøbog, hvori 9 gamle soranere, specialister på hver sit felt, grundigt på 1.400 sider i stort format har behandlet kirken, klostret, skolen og de forskellige akademier gennem tiderne, og Soranerbiografier 1584-1960, et enestående personalhistorisk værk, udarbejdet af gamle soranere og udgivet af Soransk Samfund med støtte af Velux Fonden, der også har ydet et meget stort tilskud til Sorøkrøniken I-II, udgivet i anledning af Skolens 400 års jubilæum i 1986.

Endvidere er der udgivet en række mindre værker bl.a. en oversigt over Soranerbladets indhold i de første 50 år, udarbejdet af direktør A. C. Louw og Aage Kann Rasmussen, og en bibliografi over Sorøtryk, udarbejdet af Torben Glahn.

Gaver til skolen

Ved egne midler eller for penge, indsamlet af gamle soranere, har Soransk Samfund i 1874 skænket Skolen en gipsafstøbning af Th. Steins Holbergstatue, der står foran Det kgl. Teater. Den har stået først i Festsalen, senere i Lovsangs-salen og derefter i Spisesalen, men nu er den af pladmangel opmagasineret i Inge-manns garage. Sic transit gloria mundi!

I 1881 skænkedes en gentagelse af Dalsgaards maleri: Stengangen, som hænger i Grønne Sal, i 1901 mindestenen for deltagere i de slesvigske krige og i 1912 Fraterbrøndens brøndhus, tegnet af Martin Nyrop og opført gratis af murermester Licht.

I 1898 afsløredes Holbergstatuen med »de to koner« i Akademihaven. Samfundet havde erhvervet modellen, og det lykkedes at få bevilget 20.000 kr. af Akademiets midler til støbning og opstilling.

Tersløsegård

Holbergs gamle residens Tersløsegaard blev i 1861 solgt til Georg Grüner, der sammen med tre andre gamle soranere sørgede for, at den af Holberg bestemte bolig »for en skikkelig enke« blev opretholdt. Gården var i tiden derefter blevet en del forsømt, og i 1905 erhvervede en nedsat komité gården for indsamlede midler, restaurerede den under Martin Nyrops ledelse og indrettede tre Holbergmindestuer i hovedbygningen.

I 1921 blev den Holbergske Stiftelse Tersløsegaard en selvejende institution, men midt i 1970'erne var det galt igen, og Tersløsegaard trængte til en omfattende restaurering, hvortil Aage Kann Rasmussen fik samlet et meget stort beløb og gjort stedet smukt i stand bl.a. med en fornyelse af taget, så nu kan den vel holde i de næste 100 år.

Andre gaver

I 1921 afsløredes en buste af digteren Carsten Hauch i Akademihaven, skænket af Carlsbergfondet og direktør Vagn Jacobsen til Soransk Samfund, der overlod den til Akademiet.

I 1946 ydede Samfundet bidrag til Gunnar Hammerichs buste af professor Vilhelm Andersen, opstillet på Blå Gang, og til mindetavlen på Stengangen for faldne soranere under den tyske besættelse, og endelig forærede Samfundet Skolen mindestelen for Frederik II, tegnet af Dan Fink og opstillet øst for Fratergården, hvor den gamle kapitelsal lå i 1986.

Soransk Samfunds legater er et kapitel for sig, men herom henvises til den årlige oversigt i forbindelse med generalforsamlingen.

Kunstmuseet

Da Skolen fyldte 350 år i 1936, var der i Gymnastiksalen og Sløjdsalen en udstilling af soransk kunst, tilrettelagt af museumsdirektør Karl Madsen og V. Thorlacius Ussing, og den fremkaldte ønsket om et kunstmuseum på Akademiets grund, omfattende god dansk kunst gennem tiderne, også repræsenterende de betydelige kunstnere, der har virket i Sorø. Det er en hel historie for sig, der ikke skal berettes her, men først og fremmest takket være V. Thorlacius Ussing og Alfred V. Rasmusen kom dette museum op at stå og rummer nu en fin samling kunst, og der er store planer om at skaffe 50 millioner og bygge en stor ny bygning på Parnasgrunden og kombinere det med en udstilling af Richard Mortensens malerier og tegninger, som skænkes til museet. Det skal være færdigt i 1990.

Samlinger og bibliotek

Skolens samlinger og Sorø Akademis Bibliotek har også haft stor glæde af gamle elevers og læreres gaver gennem årene med og uden Soransk Samfunds mellemkomst.

Mange af Skolens og Samfundets legater skyldes gamle soraneres offervilje, men helt bortset fra kontante gaver, statuer og buste er nok det væsentligste af alt Skolens gamle elevers kærlighed til deres gamle skole, som ingen anden skole kan opvise magen til.

Sammenkomster

Soransk Samfunds sammenkomster er et stort kapitel for sig. De har i tidens løb været vidt forskellige, nogle former er gledet ud og andre er kommet i stedet. Rusfesten eller årsfesten har siden 1964 været holdt på Skolen den første lørdag i efterårsferien. Det var Aage Kann Rasmussen og rektor Østergaard, der fik den idé, og

den har fundet en form, som de fleste er tilfredse med. Specielt er det glædeligt at se så mange unge deltagere, for med det aldersspektrum, Samfundet har, er det ikke let at arrangere noget, der falder i alles smag. De unge soranere, der vil slippe billigere til en sjov aften, kan komme til kaffen og dansen, og det er der stadig flere, der benytter sig af.

Soranerfrokosterne må nævnes specielt. De begyndte i 1944 på Grand Café på Kgs. Nytorv, og snart blev det tradition, at de holdtes den første torsdag i måneden, hvor gamle og unge mødes og har det hyggeligt og sjovt sammen, både ved selve frokosten og ved det efterfølgende »nachspiel«.

Jysk og fynsk afdeling

Samfundet har i årenes løb formeret sig ved knopskydning, idet der er dannet både en jysk og en fynsk afdeling, der lokalt fejrer Holberg og spiller batøk, og Soransk Samfund har støttet soransk sport

på Skolen ved årlige fodbold- og cricketkampe, og cricketklubben Soranerne har i mange år spillet med i turneringerne og har for ganske nylig overtaget træningen med Skolens crickethold.

Forhold til skolen

Samfundets forhold til Skolen har gennem de 125 år for det meste været godt, enkelte brydninger har ikke kunnet undgås, de sidste var i 1898, og da Skolens rektor siden 1962 har været medlem af Samfundets bestyrelse, bliver der næppe problemer frem i tiden, som ikke kan løses på tilfredsstillende måde for begge parter.

Red.

P.S. Hvis der skulle være nogle, der ønsker at forske i Soransk Samfunds historie, skal det nævnes, at Soransk Samfunds arkiv er deponeret i Landsarkivet for Sjælland m.m. på Jagtvej i København sammen med Sorø Akademis arkiv siden 1822.

Livet på »Vænget« 1927–73

Lektor Jan Nielsen har benyttet en del af sit otium til at skrive en bog om livet på »Vænget«, sådan som han kendte det som inspektionshavende dernede fra 1945–54, men ikke nok med det! Bogen giver et overblik over hele Vængehistorien med kortere eller længere omtale af alle de lærere, og funktionærer, der var knyttet dertil i de 49 år, det fungerede som alumnat for de yngste elever fra 1.–3. mellem, og en del af drengene dernede er også med på billeder under egne navne, men i teksten under opdigtede af diskretionshensyn.

Vængets tilblivelse skyldes rektor Raaschou-Nielsen kongstanke, at skolens yngste klasser kunne få et fristed, og at de kunne blive alumner med det samme og ikke behøve at bo i pension i byen i de første to skoleår, som det tidligere var skik.

Forfatteren går meget tæt på sit stof, og læseren får grundig besked om alt, selv det mindste, og jeg tror, at det vil gå man-

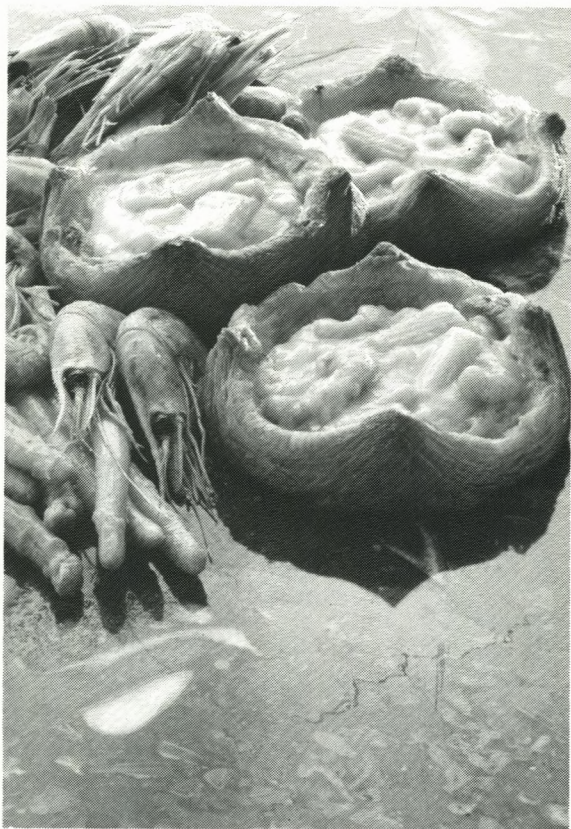
ge gamle »Vængeunger«, som det er gået undertegnede, at minderne strømmer frem fra erindringens dunkle dybder fra mange år tilbage i tiden: Soldaterkorpset-amatøraftnerne – de mange specielle vængeblade osv. osv.

Jeg har omhyggeligt læst denne bog igennem to gange, som man gør med fristile, for at finde noget at kritisere, og det lykkedes på side 56, hvor den gamle bordbøn fra 1822 (Gud, du har skabt os ved dit ord) nævnes som skrevet af B.S. Ingemann. Det passer ikke. H.G. Olrik har i Soranerbladet XII årgang side 50 ff. påvist med den hans egne grundighed, at det er Ingemanns kollega, lektor i teologi og moral Nicolai Fogtmann, der har formet det af alle ældre elever kendte vers, der brugtes dagligt til 1954, da den blev afskaffet af den nyligt tiltrådte rektor som utidssvarende.

Jan Niensens bog er for de indviede, de gamle vængedrenge, men man kommer alligevel vidt omkring, for der er mange

(Fortsættes side 164).

Friskere end
friskbagt

Mette **Munk**TM

Mette Munk A/S · Göteborggade 5, P.O. Box 9 DK 5100 Odense C. Danmark - Telephone 09 13 44 13

Soransk Samfunds årsfest 1987

Det var en herlig fest!

Vi mødtes som sædvanligt i kirken kl. 5. Formanden, Ib Juul, bød kort velkommen og fortalte, at koncerten på grund af Knud Vads forfald i år ville blive med organist Lene Stockholm (S 68) og sopran Ann Petersen (S 85).

Første nummer var en fantasi for orgel af J. S. Bach, meget smukt spillet. Derefter fulgte soloen fra Ingemann og Bays konfirmationskantate, spillet og sunget lidt hurtigere end normalt – og ih, hvor det dog klædte den! Væk var det pladder-sentimentale, og i stedet stod den som en smuk lille sats. Så fulgte Bachs toccata og fuga i d-moll, hvilket var en grandios misforståelse på det sted i koncerten; en boksehandske i nakken på forsamlingen, lige efter soloen. Det havde været bedre at lade toccata og fuga indlede koncerten og lade fantasien slutte den, og så lægge de tre stykker med sopran i midten. I øvrigt blev toccata og fuga spillet meget flot; måske lidt for flot (a la Liszt) for toccataens vedkommende, men det er der jo tradition for i Sorø. Koncerten sluttede med en forbilledlig fremførelse af 2 sange af Otto Mortensen, skrevet umiddelbart før hans død sidste år til digte af Ingemann («Verdensfreden») og Oehlenschläger («Sorøe»); meget smukke kompositioner, særligt den sidste, der gav Ann Petersen god lejlighed til at vise, hvad hendes stemme kan. Alt i alt var det en meget fin koncert; vi hører gerne mere til Lene Stockholm og Ann Petersen!

Rektor Erling Kristensen bød velkommen i festsalen og fortalte kort om den igangværende restaurering af skolens lokaler. Lovsangsalen (prøvelokalet) er netop færdigrenoveret og skal fremover benyttes som lærerværelse sammen med Gule Sal; og for tiden er Blå Gang under behandling.

Derefter bød Ib Juul velkommen endnu en gang. Han tog i sin korte tale udgangspunkt i de grasserende gymnasienedlæg-

gelser i Københavns Amt: på den ene side er det nødvendigt at tilpasse antallet af uddannelsespladser til antallet af unge; men på den anden er det et sundhedstegn, at de unge protesterer – et tegn på, at de er i stand til at formulere en protest, når de føler sig trådt på, og et tegn på, at de holder af deres skoler. Formanden opfordrede til at værne om Sorø Akademis Skole ved at sørge for, at der altid er rigelig tilgang af nye elever. (Spredt munterhed på bageste række antydede en mulig misforståelse af den bemærkning!) Endelig bød formanden særligt velkommen til årets jubilarer, der blev rejst enkeltvis, til de tilstedeværende dimittender, der overhovedet ikke blev rejst – hvilket ellers havde været nok så nyttigt, dem havde vi jo ikke set før – og til repræsentanterne for skolens lærerkorps.

Årets rustale blev holdt af universitetslektor, mag. art. Niels M. Saxtorph (S 40), og den trykkes som sædvanligt i sin helhed andetsteds i bladet). Her skal jeg kun skrive, at jeg en overgang troede, at det for én gangs skyld skulle lykkes Saxtorph at sige noget kedeligt. Jeg blev dog bragt på bedre tanker; den mand mestrer tilsyneladende overhovedet ikke kunsten at kede!

Formanden indledte middagen med at betro forsamlingen, at han i virkeligheden er konservativ. Det var vi jo nok nogle, der allerede havde gættet; og de gode borgere i Herlev har tydeligvis vidst det i mange år!

Som toastmaster valgtes aftenens rustaler, Saxtorph, der løste opgaven med den for ham så karakteristiske robuste charme og effektivitet. Det har vi set før, og det håber vi at se igen.

De 136 fremmødte – det var ikke mange, vi kunne godt have været en snes stykker mere – gik derpå i lag med middagen, og den oplevelse påkalder sig desværre kommentarer. Kødet var godt nok (oksemørbrad); de bagte kartofler efter sigende også (man vil af ordvalget forstå, at der ikke var nok), og den »grillede« tomat

ganske frisk og rå, hvilket jeg personligt ikke skal beklage, selvom det vistnok ikke var meningen med den. Salaten var frisk og rigelig, et godt træk. Men de vedlagte babydåsemajs smagte absolut mere af babydåse end af majs og burde have glimret ved deres fravær; hvis sådan nogle er for dyre i frisk stand, skulle man have fundet på noget helt andet. Sossen var af den kedeligste béarnaise-slags, der stivner til budding, når den rammer en kold tallerken. Og desserten – smagløs rand med kamelsovs – tålte ikke sammenligning med den, skolens kokken kunne præstere i begyndelsen af 70'erne – om mandagen, hvis jeg ikke husker fejl.

For 60-års jubilaren talte vores æresmedlem Dan Fink. Han gjorde opmærksom på, at der for ganske nylig er etableret en indgang til kirkegården fra pladsen foran Ingemanns Hus, og at man altså nu kan gå (næsten) direkte fra Ingemanns tidligere bolig til hans grav. (Dette var faktisk en mærkesag for Soransk Samfund i mange år, se fx. Soranerbladet 1. årg. s. 85, 4. årg. s. 20 m.v.; den løsning af opgaven, der nu er fuldført, er knap så pompøs som den, man forestillede sig dengang. ref.anm.). Fink talte i øvrigt smukt om det soranske sammenhold og om Soransk Samfunds betydning for det, og han udbragte et leve for Samfundet.

50-års jubilaren Peer Kasten holdt en versificeret tale om lærernes og sportens betydning for livet på skolen og minderne om den og udbragte et leve for alle gamle soranere og deres livsledsagere.

Lektor ved skolen Lars Kelstrup, der har forestået arbejdet med anskaffelse af supplerende inventar til Gule Sal og Lovsangssalen, fortalte om den glæde, han havde haft af at kunne trække på gamle soranere i den forbindelse. Og da han anså det for hensigtsmæssigt, at man altid kan kende gamle soranere på udseendet – »så man kan få dem til at løse ens problemer« – introducerede han et soransk slips med smalle røde, gule og blå striber. Hårdt presset af dirigenten, der havde set det før, afslørede Kelstrup, at der var tale

om et engelsk regimentsslips fra »The Royal Mechanical and Electrical Engineers«. Jeg skal undlade at referere de nærmestsiddende kvindelige soraneres bemærkninger om »endnu et soranerslips« og blot bemærke, at hver gang jeg ser et soranerslips – det ene eller det andet – bliver jeg så glad for min nål!

Saxtorph nedlagde sit embede med at citere salig lektor Holten: »Mine Herrer! Naar vi kender Slagelse og vi kender Ringsted, saa priser vi vore Guder, at vi bor i Sorø!«.

Jeg skal nævne, at når det ikke af referatet fremgår, at der blev holdt en tale fra dimittenderne, så er det et udtryk for begivenhedernes (manglende) gang. Dimittenttalen kom ikke, og forklaringen på udeblivelsen heller ikke. Men den tradition, at en repræsentant for dimittenderne fortæller om årgangenes forventninger til samfundet bør ikke fraviges – ikke af nogen grund!

- - -

Der var ikke så mange af de helt unge til festens første del, men efter middagen kom der ca. 70, og det hjalp jo meget på det lave deltagerantal. Nogle mente, at der nærmest var overfyldt i lokalerne ovenpå. Men dels vare Lovsangssalen på grund af istandsættelsesarbejderne inddraget som garderobe, og dels var Røde Gang mørkelagt og derfor ude af drift som opholdsrum; og så skal der jo blive lidt trangt. (Plejer vi i øvrigt ikke at have levende lys i Røde Gang og på bordene i Gule og Grønne sal?).

Om de sidst ankomne kan jeg berette, at alle var i godt humør (en enkelt måske i lidt for godt ...) og at de gjorde god fyldest i de 4 omgange lanciers, orkesteret gav. Det er i det hele taget en god tradition at »åbne« festen efter middagen. Men når nu disse unge og smukke (rige er de vist ikke endnu) så gerne vil have lov at drille os, der henslæbte vores ungdom i slagskyggen fra '68 (og det var såmænd ikke så kedeligt, som nogle går og tror) med, at vi hverken kan binde et slips eller stave til solarium, så burde de nu foregå os med et

godt eksempel, når lejlighed byder sig. Cowboybukser *har* ikke noget at gøre ved en fest, hvor der på indbydelsen står »fest-dragt« – heller ikke i selskab med laco-sta-sweatshirts!

Men alt i alt – det var en herlig fest!

Per Salling.

Jubilartalen ved årsfesten

Jubilar bliver man, blot man lever længe nok.

Vi fra årgangene 37 og 27 jubelfestede i juni, hver årgang for sig. Fra årgang 37 var mødt 27 af 31 mulige af oprindelig 42 studenter. Fra min årgang – 27 – var vi 12 af 15 mulige af oprindelig 41 studenter. Vor årgang har et godt sammenhold, og vi mødes en gang om året.

Vort – ja, alle soraneres sammenhold blev jo grundlagt i skoletiden under den udvikling vi sammen gennemlevede i relation til vore lærere, som talte flere personligheder.

Vore lærere skylder vi stor tak, – og den glemmes ikke, selv når vi har dem til bedste i vore mange historier om dem.

Medvirkende til vort fællesskab er nok også, at vi levede i og blev prægede af de dejlige omgivelser: skolen, kirken, akademihaven, søen, byen og landskabet. I øvrigt: Hvem af Jer har lagt mærke til, at gangen på kirkegården fremdeles bliver revet i sildebensmønster? Når I nu vil ind og se' efter, bør I gå ad den af akademi-gartneren i denne uge retablerede indgang gennem lapidariet og op ad en fornyet trappe til Ingemanns grav.

Efter dette sidehop kan vi som tidsfæller kaste blikket på soranerfællesskabets fortid, nutid og fremtid: Når vi tænker på den første halve snes år efter Sorøtiden, følte vi nok blot sammenhold med vore samtidige, d.v.s. med de ansigter, vi kendte fra vor egen og nærmeste årgange.

Men efterhånden er vi umærkeligt blevet optaget i det fællesskab, som omfatter alle årgange.

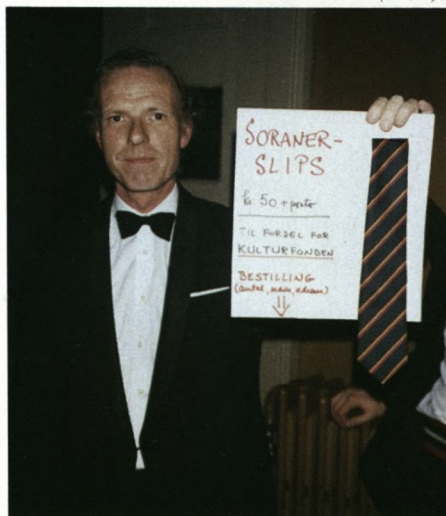
Vi forenes og trives i dette store fællesskab af soranere, og vi vil håbe, at dette fællesskab må blive fortsat.

Lad os sammen give udtryk for dette ønske med et trefoldigt leve for Soransk Samfund:

De tre lange:

Soransk Samfund skal bestå!

Dan Fink (S 27).

Lars Kelstrup præsenterer et nyt skole-slips med smalle røde, gule og blå skråstriber, lånt fra »The Royal Mechanical and Electrical Engineers«. Det sælges for 50 kr. + porto til fordel for Sorø Akademi kulturfond ved henvendelse til lektor Lars Kelstrup, Gymnasiet, 4180 Sorø.

Livet på Vænget (fortsat)

»huskud«, som professor Vilhelm Andersen kaldte dem: Karen Blixen, H.C. Andersen og mange andre nævnes i forbigarten, og skildringen munder ud i håbet om, at andre vil have glæde af disse minder, og det tror jeg, at de vil!

Bogen er udgivet af Soransk Samfund med støtte af Velux Fonden af 1981 og Aage Krarup Linds legat, og det er tilegnet rektor Arne Østergaard. Red.

Livet på »Vænget« 1927–73 kan købes ved henvendelse til Soransk Samfunds kasserer direktor Finn Harlang, Dronningens Tværgade 30, 1302 Kbh. K.

Prisen er 60 kr. for 96 sider.

Rustale ved årsfesten 17. oktober 1987

Kære årgang 1987!

Hr. formand, hr. rektor, mine damer og herrer!

Da vores udmærkede formand Ib Juul bad mig holde rustale, sagde jeg straks ja ... Det har jeg egentlig fortrudt i den forløbne måned.

For hvad har jeg – i bedstefadergenerationen – at sige jer unge, som I ikke ved meget bedre selv!?

Alting var jo i min tid så anderledes! Det gjaldt skolen, men jeg skal nok afholde mig fra at anstille direkte sammenligninger, det kender jeg ikke skolen godt nok til idag, men I kan jo selv drage jeres slutninger.

Vi var for det første i gennemsnit ét år yngre, end gymnasieelever og studenter er nu, og derfor nok temmelig troskyldige og provinsielle. Vi gik i skole 6 dage om ugen, og – formentlig for at vi ikke skulle forfalde til dovenskab og dårlighed, var undervisningen de fire af ugens dage – delt op fra 8-12 og fra 15.00-16.30. Onsdag og lørdag, hvor vi havde fri allerede kl. 14, følte i den anledning som en hel fridag.

Der var næsten ingen piger. På mit hold var der 3 mod – jeg tror – 33 drenge. Selvfølgelig var der ingen kvindelige kostelever! Dette misforhold medførte ikke, at de få piger var særlig omsværmet, tværtimod ved jeg fra senere samtaler, at de følte sig isoleret. Hvis en dreng endelig var interesseret i en pige på skolen, og det var jo normalt i en, der gik en klasse under, så var det noget, man gik hemmeligt med, under en vis fnisen fra de andres side.

Halvdelen havde gået på skolen også i mellemskolen, det vil sige fra 6. kl. – I kan tænke jer til, hvad det betød af fasttømring af traditioner, både dårlige og gode.

En ting, som er fælles for skolen den gang og nu, er, at den ikke er en gennemgangslejr. Lærerne bliver her i flere menneskealdre. Nogle af de helt unge, som kom, mens jeg gik i gymnasiet, er gået af indenfor de sidste 4-5 år. Men de fle-

ste af dem var nu tussegamle – men de lærte os noget. Egentlig ikke det, der viste sig som fine karakterer, – man gik heldigvis ikke så meget op i points og karakterræs dengang – men ting, som man senere blev glad for. De diskuterede med os og provokerede os, formentlig helt bevidst, til at danne vore egne meninger, formulere dem og forsvare dem, ja, jeg vil tro, at de tvang os til at tænke selv.

Selvfølgelig med begrænsninger! Man skulle så sandelig ikke tro, at film var en kunstart, eller at jazz var musik, – der var også engang i 3.g, da jeg havde skrevet en stil på maskine! Den slags pjat skulle Marcus Pedersen nok sætte en stopper for, så han vurderede alle mine slagfejl – og de var mange – som stavfejl! Jeg var vist ved at tude af raseri og uretfærdig behandling.

Men samme Marcus Pedersen satte os til at læse Scherfigs »Det forsømte forår«. Nu skulle man jo umiddelbart tro, at var der to sorte skoler, som kunne sammenlignes, så var det Sorø Akademi og Metro-politanskolen, men vi genkendte intet af tonen og følelserne, ja, var nærmest forarget over Scherfigs tone. Jeg anfører dette som bevis på, at det ikke er de mange år og nostalgien, der får mig til at se tilbage på min skoletid med glæde.

Jeg vil ikke påstå, at verden så bedre ud i 1940! Der var ikke en forurening som idag; penicillin var ikke fremme endnu, men AIDS fandtes heller ikke. Hvis verden gik en imod, fik man en stille brandert på ... hash var noget, greven af Monte Christo brugte!

Når jeg i dag læser eller hører om, eller som universitetslærer oplever, at unge mennesker kører af sporet i deres søgen efter et ståsted, tænker jeg tit på, at det trods alt var nemt at være ung i en tid, hvor alting enten var sort eller hvidt. At man så senere har opdaget, at en hel del af det var temmelig grumset, er en anden sag. To af mine klassekammerater overle-

vede ikke besættelsen, deres navne kan I læse på mindepladen, andre af os slap billigere, og så var der vel også nogle, som ikke tog stilling eller var for fornuftige.

Den gang var det så godt som givet, at havde man en studentereksamen, skulle man læse på universitetet, polyteknisk læreanstalt (DTH er et nymodens ord!) til dyrlæge eller sådant. Der var så godt som ikke adgangs begrænsning! Kun på tandlægehøjskolen og søofficersskolen. Der var heller ingen studievejledning! Der var professorer, der holdt forelæsninger, som man reverenter talte ikke forstod et ord af, og det første halve år kunne gå med at finde ud af, hvad der egentlig foregik. Men der var også ældre studerende, som tog sig af én ... for mit vedkommende hed de Svend Ranvig og Kaj Steffen Rasmussen.

Der var heller ikke SU, så vi var nok i virkeligheden en lille sluttet skare fra nogenlunde samme økonomiske og sociale milieu, for den sags skyld samme milieu, som vi kom fra her på skolen. Der var kun de få gamle kollegier, som heller ikke i min tid kunne klare efterspørgselen, så man boede på lejet værelse – 30 kr. om måneden! 30 spisebiller til Universitetets spisestue, – kaldet »Kannibalkøkkenet« – kostede 28 kr.! Jeg har tit moret mig med at sammenligne disse priser med dem idag, og jeg tror, at I skal gange med 30. Vi kan også se på, at man kunne leve – meget stille og roligt – for 100 kr. om måneden. Min far var lektor i gymnasieskolen, og hans månedsløn var dengang noget omkring de 500 – 20% til hvert studerende barn.

Jamen, når alting var så anderledes, hvor vil så hen med alt det der, er der måske nogen af jer, der tænker. Jeg vil derhen, at nok var de ydre forhold anderledes, men jeg nægter at tro, at unge mennesker af i dag er væsensforskellige fra for 47 år siden!

Jam', når alting var så anderledes, hvor vil jeg så hen med alt det der, er der måske skæftiget mig med unge mennesker mellem 18 og 25 år, og ingen skal få mig til at tro, at livet kun består af gode karakterer

og fede stillinger! Der er noget, der hedder at bestemme sit eget liv, at vælge sin egen bane, at finde sig et indhold i livet. OK, det vil være tåbeligt at vælge en uddannelse og så sjofle den; det er da også meget tilfredsstillende at få kvittering for sit arbejde i form af gode karakterer, – også hvis disse karakterer fører til en god indtægt. Det luner da! Men hvis karaktererne bliver et mål i sig selv – det hedder på jævnt dansk »morakkeri« – og hvis månedslønnen kun transformeres til obligationer, ja, så lever I ikke.

Livet indeholder først og fremmest glæder. Og glæden ved de gode karakterer og den pæne indtægt er da ikke at kims af, men den er ikke varig, ja, man kan komme til at betale for den med sin sjæl, eller – sagt mere moderne – med sin selvspekt. De glæder, der holder, er glæden ved andre, ental eller flertal, alt efter situationen – og glæden ved sit arbejde eller en sag, man går ind for. Kort sagt et livsindhold.

Jeg hverken vil eller kan fortælle jer, hvad der er rigtigt, men jeg ved, hvad der er forkert: Det er at være uengageret! Jeg har citater både fra Hamlet og Peer Gynt, som jeg kunne slutte med, men jeg foretrækker Mumitroldene: denne skøre familie havde fået en hund ved navn Pumpetud, der led under det kompleks, at den godt kunne lide katte. Hertil udtalte fru Mumi: »Hund eller kat, det er da lige meget, det vigtigste er, at man holder af nogen!«

Husk det, årgang 87 : »Det vigtigste er, at man holder af nogen – eller noget!«

N. M. Saxtorph.

Kontingentrestancer

for 1987 bedes betalt snarest til kassereren.

Se side 179.

Soransk Samfunds legater søges inden 15. januar

Ansøgning om de nedennævnte legater skal *inden den 15. januar 1987* indsendes til *fru Karen Jensen, Fru Ingesvej 20, 4180 Sorø*, stiledes til Soransk Samfund med angivelse af, hvilke legater der søges. Der findes ikke særlige ansøgningskemaer, men i ansøgningen må der redegøres for, hvad legatet ønskes anvendt til, samt for ansøgerens økonomiske forhold.

Ansøgere, der tildeles legatportion, vil modtage meddelelse herom.

Det tilføjes, at legatmidlerne er relativt beskedne.

1.

Fhv. handelsskoleejer og forstander Valdemar Petersens legat for unge mennesker, der er udgåede fra Sorø Akademis Skole med realeksamen.

Fortrinsret har sønner af borgere i Sorø by eller landdistrikt samt sådanne, der vil gå handelsvejen.

2.

Støttefondet for gamle Soraneres efterladte.

Legatet kan søges af gamle Soraneres efterladte. Fortrinsret har enker med børn.

3.

Mølleejer Frederik Jørgensen og hustrus legat.

Legatet kan søges af en Soraner til uddannelsesformål eller af gamle Soraneres trængende enker.

4.

Ingebjørg og Poul Suhr-Henriksens legat.

Legatet kan søges af trængende gamle Soranere eller af Soranere til uddannelsesformål, eller gives til sådanne formål, der skønnes af betydning for Sorø Akademis Skole eller Soransk Samfund.

5.

Soransk Samfunds 100-års jubilæumslegat.

Legatet kan søges af nuværende eller tidligere elever og lærere.

6.

Digteren, cand. jur. Aage Krarup Linds legat.

Legatets formål er at bekoste eller yde tilskud til udgivelse af kvalificerede arbejder af kunstnerisk, videnskabelig eller praktisk art og kan søges af personer, der i mindst 3 år har været elever på Sorø Akademis Skole, eller som er eller gennem en årrække har været lærere ved skolen.

Karen Jensen

Lidt om service

Samfundet skulle sende en vingave i Sorø byområde. En henvendelse til »Favør« gav negativt resultat, det kunne ikke lade sig gøre.

På den anden side af gaden sågde bestyrerinden hos Irma straks: »Ja, selvfølgelig,

det ordner vi«. Nu ved gl. soranere, hvor man skal henvende sig i påkommende tilfælde.

Denne lille erfaring gjorde jeg i fredags, da jeg skulle sende et par flasker til kirketjeneren og kordegnen. *Finn Harlang.*

Nye møbler i Gule Sal

Dagen før Kongeballet lørdag den 7. november kom de nye møbler til Gule Sal på Akademiet. Efter at have set på en række muligheder endte kgl. bygningsinspektør Karsten Rønnow og hans frue Gunilla, rådet af et udvalg under lærerrådet, med at foretrække serien »Kongemøbler«, tegnet af Rud Thygesen og Johnny Sørensen og nu markedsført af firmaet Botium.

Møblerne har fået deres navn, fordi de i 1969 vandt 1. præmie i en arkitektkonkurrence afholdt af Københavns Snedkerlaug med henblik på en gave til kong Frederik IX i anledning af hans 70 års fødselsdag. Deres idé er, at stolens bærende dele er udenfor, bagved, den franske kurveflettryk, hvad der får stolen til at virke meget let.

I Gule Sal er der indrettet fire hjørnegrupper, hver med to sofaer og tre stole omkring et rundt bord, og møblerne er i Honduras mahogni (alternativet var lys bøg), der passer fint til de gule vægge.

Hynderne er rødt læder. Skal man selv møblere med møbler som disse, må man af med omkring 14.000 kr. for sofaen og 9.000 for stolen, men Akademiet har som statsinstitution fået en vis rabat.

Det var under arbejdet med at finde frem til møbleringen morsomt, at det endelige valg blev formidlet gennem to sornere: Direktøren for Bella Centret, hos hvem Botium har til huse, *Christian Hunderup* (44), og sælgeren hos Botium *Anders Scharling* (S 81). Men sandheden i ære har det næppe gjort nogen forskel for det endelige resultat.

Undervejs mod Kongemøblerne blev mange muligheder undersøgt, bl.a. en restaurering og genmøblering med de eksisterende møbler, anbefalet med en smittende begejstring for de historiske møbler af inspektør på Nationalmuseets 3. afdeling i Brede og landets førende ekspert på feltet, Inge Meier Anthonsen. Men det blev altså ikke resultatet; bordene og sofa-

erne (af hvilke især én optog museumsinspektøren meget) kommer på depot.

Men Mallings og hofstolemager Ibsens smukke armstole bliver sat i stand og genanvendt som det vigtigste element og udgangspunkt for nymøbleringen af Lovsangssalen, idet den kgl. bygningsinspektør har tegnet og ladet fremstille borde og reoler, der er beregnet på netop at passe til disse stole. Arbejdet med Lovsangssalen bliver færdigt inden årsskiftet, og resultatet vil til den tid blive præsenteret for Soranerbladets læsere.

Lars Kelstrup.

VEDR. FORSIDEN:

Forsidebilledet viser Soransk Samfunds dirigentklokke, anbragt på toppen af den sydvestlige »stoppekloks« ved Fratergården.

Den smukke og særprægede dirigentklokke er en gave fra tre gamle realister i november 1917. Den er tegnet af Martin Nyrop, der også tegnede Københavns Rådhus og Fraterbrønden og udført i klokkemalm af hofzinkstøber Rasmussen. Det foroven flade håndtag bærer en fønixfugl, og indskriften foroven: Soransk Samfund og forneden på randen en henvisning til Jobs bog 13.5.= »Gid I ville tie, så skulle det regnes eder til visdom«. Gid denne malende tale fra klokkenes mund må blive hørt og respekteret på soranermøder, der af og til kan være livlige nok.

Jul i Sorø 1987

35. årgang af: »Jul i Sorø«, der udgives af foreningen Jul i Sorøs Venner, er på gaden igen, en god tradition, grundlagt og i mange år redigeret af redaktør Oscar Lünell, men nu overtaget af et kvadrumvirat, der stadig holder fanen højt med nyt fra Sorø by og omegn og lokalhistoriske artikler, og der er stadig stof nok.

Lünell ser tilbage på 40 års soransk pressehistorie fra fem til to lokale aviser.

Forstander Knud Halding skriver om Kongskilde Friluftsgård med gode overnatnings- og spisemuligheder i det store fredede område, Naturparken, der går fra Jyderup til Næstved. Der er allerede udrettet meget, og mange fremtidsplaner venter på den nødvendige økonomiske støtte for at blive realiserede. Christian Gether skriver om Sorø Kunstmuseum, dels om den gode samling, der allerede findes, og dels om fremtidsplaner og opbygning af en skoletjeneste sammen med Amtsmuseet.

Ulla Holdt beretter om den kloge mand Jens Pæsen i Pedersborg på Vejbjerggården, og Helge Torm reflekterer over Sorøs udvikling på basis af Traps kort over Sorø fra 1858. Erik Hammersgård fortæller om planerne for Priorgade, og Ellen Marie Lebahn omtaler brugserne i Sorøs omegn, og man hører om brolægningen i Klosterporten, som Sorø Spare- og Laanekasses Fond har skænket Sorø Akademi i anledning af 400-års jubilæet sidste år. Akademihavens folk har fortsat med arbejdet og brolagt Klosteralleen helt ned til kirken.

Lars Linding har oplevet landbrug over hele verden på en tur jorden rundt på 13 måneder og fortæller spændende ting derfra. Ole Ring skriver om sporten i Sorø, og der er billeder af afgangsholdene fra de forskellige skoler og selvfølgelig årets gang i tekst og billeder, og heftet slutter med de obligatoriske diamantrbrillupper, mærkedage og runde fødselsdage.

Der er sikkert mange, der samler på Jul i Sorø, og dette hefte slutter sig til de øvrige på værdig vis med noget for enhver smag.

Red.

PRIS:

55,- kr. i boghandelen og i kiosker.

Hvis man mangler tidligere årgange af Jul i Sorø, kan det være, at man få hjælp af

direktør Hugo S. Jacobsen (R 50),

Peter Damsvej 53,
4180 Sorø.

Telefon 03 63 26 05.

Om reinkarnation

Af Aton Andersen (R 33)

Det er ikke så længe siden, at det hed sig, at ca. 25% af den danske befolkning søgte trosretninger udenfor folkekirken regi. Hvorledes man er kommet til det resultat, at hver fjerde dansker leder efter et eller andet åndeligt ståsted udover folkekirken, kunne nok være interessant at vide – men det er da i hvert fald en kendsgerning, at der sjældent er trængsel i den danske folkekirke.

Spørgsmålet blev dog fra ansvarlig side betragtet som alvorligt, og umiddelbart efter kunne man i pressen høre, at folketingets kirkeudvalg ville træde sammen for at behandle spørgsmålet. Professor Eggert Petersen udtaler i et interview i Århus Stiftstidende søndag d. 24. maj, at vi skal indrette samfundet til virkeligheden. Vi bør gennemføre en kursændring af samme format som vore oldeforældre måtte igennem i 1870'erne. Derefter efterlyser professoren en ny Grundtvig, men konkluderer vi ingen har.

Der er kun en virkelig udvej ud af krisen, og det er at gengive nogle flere danske borgere en større følelse af personligt ansvar. Kriminaliteten – både den lille og den helt store på det økonomiske plan er tiltagende. Man skulle mene, at folkekirken var velegnet til formålet.

Der er mange forskellige kristne trosamfund verden over, og de samfund, der har mest vind i sejlene, er dem som drives på privat basis. Udover de kristne trosamfund findes der et hav af bevægelser sidst er vi blevet plaget af Moon bevægelsen, og hvem har snart ikke hørt om en eller anden guru?

Når der er mangel – den være sig åndelig eller materiel, opstår der straks en industri, som vækker forretningsansen hos nogle mennesker, det er den gyldne regel om tilbud og efterspørgsel. Kniber det med efterspørgslen, har forretningslivet forlængst lært, at markedet skal plejes. Det bruger man reklame, marketing og lay out til.

Men enhver forretningsmand ved også, at privat drevne virksomheder kaster mere af sig end statsdrevne. Og så er det ligegyldigt, om man taler om indtjente kroner eller vundne sjæle.

Det var den katolske kirke, som opfandt afladshandelen, men det var Martin Luther, som afskaffede den. Hvorfor det kunne lade sig gøre, skal der nedenfor ganske kort redegøres historisk for. Det var af den ganske simple grund, at konger og adel i Norden og England ikke var sene til at opdage, at de på »legal« vis overfor menigheden kunne sætte sig i besiddelse af den katolske kirkes rigdomme. Den store humanist Erasmus fra Rotterdam måtte med sorg tage afstand fra Martin Luther's lære, da den ret så hurtigt blev opslugt af økonomiske interesser. Den katolske kirke havde i århundreder før Martin Luther været en statsmagt. Man kan sige, den bogstaveligt talt overtog det romerske imperium.

Derfor kunne den katolske kirke år 823 sende præsten Ansgar til Norden for at kristne den. Hidtil havde der i Norden været vikingetid – og vikingerne havde jo tidligere generet den katolske kirke i allerhøjeste grad ved at plyndre kirker i England, Irland og Frankrig. At Bornholm endnu er et dansk amt, skyldes mere tilfældigheder og bornholmerne selv, end det skyldes den danske statsmagt.

Så er spørgsmålet, hvorfor kunne vikingerne drille den katolske kirke så meget, at den følte sig foranlediget til at gøre noget alvorligt ved det. Thi foruden de nævnte lande beherskede vikinger hele Østersøen med omgivende lande.

Ansgar's opgave var mægtig, og hans stilling sandelig ikke misundelsesværdig, men det tog jo også sin tid at løse opgaven.

At vikingetiden blev den stormagtstid, den vitterligt var, skyldtes to årsager. Nr. 1: Man havde opfundet skibskølen – og nr. 2: Vikingen var ansvarsbevidst, og

med ham sandelig også hans hustru. Hvem passede gården, når han om foråret drog på langfart og måske aldrig kom hjem igen. Kvindens stilling i Norden har altid været anderledes end i den øvrige verden. For nordboen – i dag protestanten – er det lige så naturligt en foreteelse at have et kvindeligt statsoverhovede som et mandligt.

Hvem kunne tænke sig en kvindelig præsident i U.S.A.? Hvem kunne forestille sig en kvindelig pave? Det generer ikke ret mange, at vores kirkeminister kan være en kvinde.

Det var aldeles smertefrit her i landet at få lavet tronfølgen om, så vi fik en dronning. Hvem er dronning og statsminister i England? Selv franskmændene spørger forsigtigt: *Ou est la femme?* For at gøre en lang historie kort foreslår jeg Folketingets kirkeudvalg at optage reinkarnationslæren i sin tro.

Ikke Østens form for reinkarnationslære, der mere er baseret på den enkeltes frelse – men på kristent grundlag, hvor Jesu lære gav os næstekærligheden. Der findes også et åndsvidenskabeligt grundlag for reinkarnationslære – bedst formuleret i nyere tid af Rudolf Steiner og navnlig danskeren Martinus.

Denne lære kan tilegnes akkurat på samme måde, som man kan lære fysik, kemi og matematik, hvis det er det, man vil.

Man kan tilegne sig den ved hjælp af sund fornuft og logisk tankegang.

Læren om genfødslen er ældgammel. Den katolske kirke havde længe før Martin Luther afholdt mindst to kirkekonventioner, hvor hovedspørgsmålet var, om reinkarnationslæren skulle optages i den katolske tro, men blev hver gang nedstemt – antagelig af økonomiske årsager. Kirken mente bedre at kunne styre menigheden ved hjælp af troen på Paradis og Helvede.

Men den åndsvidenskabelige reinkarnationslære giver (gengiver) mennesket ansvaret for dets egne handlinger.

Alt for mange voksne siger i dag: Jamen jeg har ikke bedt om at blive født – derved

lægger de ansvaret fra sig og bruger i stedet for livet til at indrette sig så behageligt som muligt – og gerne på bekostning af næsten.

Vore gode lærere i den danske skole lærer børn lidt om ansvar. Ansvarlige forældre giver mere eller mindre bevidst ansvarlighed videre til deres børn.

Præsten i den danske folkekirke vil også tale om ansvar, og førhen kunne han bistå skolelæreren på den led.

Men præsten bliver mere og mere trængt i baggrunden. Religionstimerne i skolerne bliver færre og færre, hvis de ikke allerede er sløffet helt.

Jeg synes folketingets kirkeudvalg skulle give præsterne det mægtige våben i hænde, som reinkarnationslæren i virkeligheden er

Ikke som noget mere eller mindre okkult.

Hvis gamle Grundtvig kunne stå op af graven, er jeg sikker på, han ville give mig ret i, at man allerede skal have fat i ungdommen hvis man skal lære ansvarlighed – personlig ansvarlighed.

Ikke fordi jeg vil tage »gamle kirkefædre« som vidner for mine påstande, men var det ikke Søren Kierkegård, der sagde sådan noget lign. som: Må jeg bede om børnene og de unge – for de voksne ... Vorherre bevares.

Aton Andersen (R 33):

Soranerbiografier 1584–1960

4 bind indbundet	600 kr.
Send Check til kassereren.	
Portofri tilsendelse.	
1584–1737	175 kr.
1747–1800	75 kr.
1822–1900	200 kr.
1901–1960	150 kr.

Sidste bind også i tiårshæfter á 25 kr.

Frokosten den 1. oktober

Ib Juul, vor formand, rettede en særlig velkomst til sin broder, sognepræst, *Jørgen Juul* i Gunderup pr. Gistrup, der fejrede sin første dag som provst, og som var kommet hid for at fortælle os lidt om at være præst i folkekirken. Foredraget, der bringes separat, fulgtes med spændt opmærksomhed af de tilstedeværende, der bagefter udviste stor diskussionslyst og spørgeiver. Det er jo interessant at bemærke, at netop kirkelige og religiøse emner borer i sindene i dagens verdsliggjorte Danmark, hvor gudstroen synes erstattet af troen på politiske systemer, og kirkebygningen af sportspaladset. Intet kan som politiske diskussioner bringe sindene i kog, derfor er det opløftende, at den religiøse debat ingenlunde er et uddøende fænomen i en verden af håndgribelighed og videnskabelige facta. Alle frokostdeltagerne deltog med liv og lyst i spørgerunden. Et centralt punkt var ukristendommens omdannelse til politisk statsreligion, en kærlighedsreligionens følgende, radbrækning gennem århundreders hjernespind: dogmatiske pindehuggeri på intellektualismens alter. Hér brænder offerilden såmænd lysteligt videre! Vi straktes på kirstenhedens prokrustesseng: »Skyld og nåde – jo større skyld, jo større nåde«, og

Jørgen Juul redte tålmodigt alle trådene ud, hvor dette i det hele taget lod sig gøre, for, som vi jo alle véd, kan én uvidende udi himmelske materier spørge om mere, end ti sprænglærde præster kan svare på! Diskussionen fortsatte under Nachspielet, hvor vi savnede foredragsholderen!

Vi var desværre ikke de symbolske tretten til bords, men kun tolv: Nestor *Herluf Krog-Meyer* 09 og *Dan Fink* 27, begge æresmedlemmer; *Peter Waagstein* 31, *Jørgen Tholl* 33, *Paul Rantzau* 37, *Niels Matthias Saxtorph* 40, *Finn Harlang* 45, *Niels Estrup* og *Ib Juul* 47, *Jørgen Juul* 53, *Niels Erik Pedersen* 66 og *Hans Kiesow* 73, der i dag underskrev sig »Würmlein«! Véd manden da ikke selv, hvad han hedder? Jo, vist! Men ondet har en heraldisk årsag: i hans skjold findes en orm, der hverken er fugl eller fisk, hverken lindorm eller drage, dens navn er Tatzel ... Hvis du er heldig, kan du finde den i Schweiz' alper, den er der og er der ikke – ligesom Salamanderen i ilden – i modsætning til våbenherren Kiesow, der er særdeles nærværende!

Paul Rantzau.

PS. *Niels Erik Weiss* 34, bosat i California, deltog også i Ravelin-frokosten den 7. juli, hvilket ikke fremgår af referatet. Undskyld!

P. R.

Om soranerfrokoster i al almindelighed og frokosten den 5. november i særdeleshed

Soranerfrokoster foregår den *første torsdag i hver måned* på restaurant »Prag« på hjørnet af Amagerbrogade og Prags Boulevard. Der er god plads til parkering på Prags Boulevard, og følgende busruter går næsten til døren: 13 (fra Hovedbanegården), 2 (fra Rådhuspladsen), 5 (fra Nørreport station) og 9 (fra Østerport station).

Man bedes ankomme *kl. 12,00 eller lidt før* – evt. ventetid kan fordrives med at drikke øl i godt selskab – da køkkenet la-

ver platterne, efterhånden som vi kommer; og vi skal helst ikke gå til bords senere end kvart over, da vi skal være færdige kl. 2.

Priserne er som følger: platte 125,- (heraf får juniormedlemmer – det er dem fra de sidste 8 årgange – refunderet halvdelen af kassereren, Finn Harlang, eller et andet tilstedeværende bestyrelsesmedlem) øl 17,-, vand 12,- og snaps 24,-. Kaffe er inkluderet i plattens pris.

Alle gamle soranere kan deltage! Man behøver *ikke* at være medlem for at komme til frokost. Hvis man vil være sikker på at forlade frokosten som ikke-medlem, skal man dog passe på ikke at sætte sig ved siden af kassereren ... specielt er der mange ikke-medlemmer ved de frokoster, hvor en årgang eller en klasse har sat hinanden stævne.

Efter frokosten siver de, der ikke har alt for travlt, over på værtshuset »Erik den Røde« på hjørnet af Amagerbrogade og Hallandsgade, hvor vi holder »nachspiel«. Her støder der ofte en eller flere til selskabet; og det hænder ikke sjældent, at det bliver halvsent, før de sidste går hjem.

Formand Juul præsiderede og sang selv for med malmfuld røst. (Et replikskifte i baggrunden: – Hvad skal vi med Krog-Meyer, når vi har en formand? – Åh, de er jo gode til hver sit brug!) Derefter fordybede jeg mig i pomologiens mysterier med Stauning som sagkyndig guide og dukkede først op til overfladen, da taleren blev introduceret.

Per Jacobsen (S 54), der er lektor i syd-slavisk ved Københavns Universitet, fortalte kort og interessant om den historiske baggrund for den jugoslaviske statsdannelse, startende med Balkans deling i en tyrkisk og en europæisk domineret del i 1500-tallet, og om Jugoslaviens situation i dag efter Titos død. Enhver beskrivelse af forholdene i dette land, der er nationalstat for 5 forskellige folk (serbere, kroater, slovener, makedonere og montenegriner) og derudover rummer 9 nationale mindretal, med 2 alfabeter og 3 officielle sprog (af hvilke det ene, serbokroatisk, skrives med latinsk *eller* kyrillisk alfabet, afhængigt af, om man er kroat eller serber) – enhver sådan beskrivelse må nødvendigvis få tilhørerne til at tænke på Knud H. Thomsens »Klokken i Makedonien«. Og denne tanke blev direkte påtrængende, da Dan Fink fulgte Per Jacobsens foredrag op med en beretning om sin karriere som ortodox katolsk pope (præst) i Beograd – endda med kone under armen!

Tiden var gået, og vi gik efter den – over til Erik den Røde. Begivenhederne her unddrager sig som sædvanligt ethvert referat.

Til stede var på denne forgyldte torsdag: Dan Fink (27), Stauning (29), Waagstein og Holm-Petersen (31), Tholl (33), Johs. Dam (34), Saxtorph (40), Mitens (41), Harlang (45), Ib Juul (47), Per Jacobsen (54), Just (64), Mogens Stiefler-Petersen, Kiesow og undertegnede (73) samt den ved nachspielet tilstødende Gunner Thor Nielsen (74).

Per Salling.

Læserbrevkassen

En replik til Henrik Gernovs indlæg (se blad 72/8 1987, pg. 137).

Læserbrevet er uforståeligt og usagligt for den, der har læst Erling Kristensens dimissionstale.

Hvad er det, en ny firmapolitik forsøger for at øge profit? At skabe såkaldte loyale medarbejdere. Fællesskabet er ikke det samme som loyalitetsdisciplin, dvs. induceret disciplin, tvang under venskabs maskeret og for god betaling.

Som jeg opfatter det, er det opbygning af selvdisciplin, evne til selv at vurdere uafhængigt af vindings interesse, E. K. pege på.

Gernow kan næppe have opdaget dette under sit ophold på Sorø, hvilket hans æselspark tyder på.

E. K. har peget på et alvorligt problem i vor tid, nemlig holdningskrisen, der kan give sig udslag i både åbenlyst og skjult tyranni, fx. ved manipulation. Man kalder det bare noget andet. Det gælder om at lytte til *de* signaler for at lære ondet at kende. Igen og igen, hver generation må erfare denne lære.

Kurt Bresson (S 45).

Kære Bresson!

Dit lette causeri om dig og din søns magiske tæppetur over USA efterlod hos os mere jordbundne borgere en følelse af at være ofre for en journalistisk ambition.

Amerika – turismens Mekka – varm, gæstfri, generøs har haft det store held de sidste par år ved den lave Dollarkurs at åbne dørene for de turister, som ikke tidligere havde mulighed for en sådan ekskursion.

Under hyppige besøg i Danmark de sidste år har jeg fundet en stigende tolerance overfor USA, som har bredt sig fra de besøgende.

De typiske 14 dages eller 3 ugers rejse er som regel koncentreret om besøg over enorme områder, og en kontakt med befolkningen er så intim som udsigten fra et vindue i et eksprestog.

Indvandringen fra alle lande, som stadigvæk går for sig, gør det umuligt at følge sammensmeltningen af befolkningsgrupper, der ofte ikke integreres for generationer – evolutionen er så vidtspændende og enorm, at selv de mest interesserede kun kan bruge den ufølsomme computer for analyse.

Alle har en chance, hvis de har vilje, evne og energi, og det vil være ugørligt at demonstrere for en turist, hvorfor Amerikas »smil« er et udtryk for individets selvrespekt og taknemmelighed for det frihedens fundament, hvorpå han har bygget sit liv.

Venligste hilsener

*Adam F. Boserup (36),
Santa Monica.*

Et avisudklip fra 1965

Under et anfald for nylig af oprydningsdille, fandt jeg et udklip fra Frederiksborg Amtsavis 15.8.1965 om forfatteren Sophus Bauditz (1850-1915). Heraf følgende citat:

»Som forfatter debuterede Sophus Bauditz i 1873 med to små noveller »Ved Søen« og »I Skoven«. Herefter fulgte i de følgende år flere småbøger, men først med »Historier fra Skovridergården« (1889) fik Bauditz sit gennembrug som forfatter.

I denne novellesamling er sceneriet og enkelte af personerne hentet fra Blegind Præstegård. Men selve modellen til skovridergården er Mårum Skovridergård i

Gribskov (fra skovrider Holtens tid) og dels er et par af bogens kendteste personer hentet fra Hornsherred, hvor Bauditz renskrev bogen på godset »Overberg« i Krogstrup.

Her på »Overberg« var fru Bauditz' onkel, kancelliråd C. Becker, København, der ejede Højagergård i Landerslev. Heroppe på disse to gårde havde Sophus Bauditz sit jagtrevier. Modellen til forstråden i »Historier fra Skovridergården« er den gamle godsforvalter, og modellen til skytten Janos fra Bøhmerland er Frantz Holmblad, en broder til den rigtige, gamle Holmblad, etatråden med lysestøberiet, lakfabrikken og spillekortene. Frantz havde i ca. 40 år sit hjem hos Becker og boede til sidst på Højagergård.

Bogen gjorde Bauditz til en af tidens mest læste forfattere.

Når dette fangede min opmærksomhed, er det ikke alene, fordi flere af de nævnte lokaliteter ligger i Hornsherred, hvor også jeg har boet i over 30 år; men især fordi den nævnte kancelliråd C. Becker er sora-

Han blev optaget i III kl. 1838 og gik ud af VI kl. 1845; fulde navn: *Carl Christian Theodor Becher* (1824-1903).

Den nævnte Frantz Holmblad er rentier Frantz Christoffer Holmblad (1831-1905), og dennes broder, den rigtige gamle Holmblad, etatsråden med lysestøberiet, lakfabrikken og spillekortene (»Holmblads salmebog«) er cand. polyt. Laurits Peter Holmblad (1815-1890).

AKR.

»Historiske Huse i Sorø«

udgivet af Nationalmuseet og Sorø Amts Museum, som hidtil har kostet 158,50 kr., sælges i anledning af julen for 99,50 kr. ved henvendelse til Sorø Amts Museum, Storgade, 4180 Sorø.

Runde fødselsdage i december 1987

4. Grosserer Erik Sams (f. 17, S 34), Hasserisvej 102, 9000 Aalborg.
5. Grosserer Paul Hansen (f. 17, R 33), Jernbanegade 15, 4700 Næstved.
7. Dir. Carl Brincker (f. 07, R 24), Bloksbjerg 5, 2930 Klampenborg.
7. O.læge Peter Waagstein (f. 12, S 31), Højeloft Vænge 185, 3500 Værløse.
11. Korresp. Erna Dybbro (f. 27, S 46), Slagelsevej 27, 4180 Sorø.
13. O.postkontr. Preben Holm Bull (f. 37, R 54), Kronens Kvarter 13 C, 2620 Albertslund.
15. Justitssekr. Bjarni Dahl (f. 07, S 27), Vesterbrogade 196, 1620 Kbh. V.
15. Civ.ing. Per Schrøder (f. 17, S 36), Kong Valdemarsvej 29, 2840 Holte.
16. Radaring. Paul Martin (f. 17, '33), ukendt adresse - vistnok i USA.
21. Skovrider Axel Erik Christensen (f. 02, S 22), Himmerigsgårdsvej 5, 5762 V. Skerninge.
23. Annonceagent Bengt Fosselius (f. 12, R 29), Klostervej 11, 3400 Hillerød.
23. Med. Director V. Daniel Schrader (f. 12, R 29), Echeverria 615, 1640 Acassuso, Buenos Ayres, Argentina.
25. Bager Karl Adolf-Olsen (f. 17, R 25), 2902 Hillcrest, Orange, 92667 Cal., USA.
25. Civ.ing. Ebbe Jørn Teinbøl (f. 27, S 47), Overdrevsvej 75, 4631 Lellinge.
26. Major Arne Krog (f. 27, S 46), Ellehaven 9, 2950 Vedbæk.
26. Lærer Leif Sigaard (f. 37, S 57), Olufsvej 8, 4700 Næstved.
31. Dir. Tyge Knudsen (f. 27, S 47), Højagervej 23, 2960 Rungsted Kyst.
31. Befragter Ib Lang-Jensen (f. 37, R 54), Slotsbakken 63, 2980 Kokkedal.

OBS. Af ovennævnte 19 er kun 8 medlemmer af Soransk Samfund.

Red.

Temaugue - Kultur

I ugen før efterårsferien afholdt Sorø Akademis Skole temaugue over emnet kultur. Man tog en uge ud af undervisningskemaet for at arbejde med andre emner og i andre grupper end i den daglige undervisning. Det blev en stor succes. I ugens løb summede skolen af liv, da elever og lærere arbejdede på lige fod i en mængde grupper, hvis emner strakte sig fra videoproduktion til analyser af kostvaner, fra klassisk kor til idrætshistorie, fra miljøundersøgelser til avisudgivelse.

De forskellige grupper strukturerede selv deres arbejde, og fremlæggelsen i skolens idrætshal om fredagen viste, at det var lykkedes langt de fleste grupper at skabe noget, der overgik enhver forventning. Under det næsten seks timer lange multi-media-show blev grupperne præsenteret for hinandens arbejder. Dagen indledtes med morgensang og morgenmad leveret af de to konkurrerende frugtboeder. Derefter skiftedes grupperne til at fremføre sang og musik, foredrag, lysbilledshows, videofilm, revy og meget andet, inden skolens orkester spillede op til en times dans som afslutning på en særdeles vellykket temaugue - og som indledning til efterårsferien.

Sorø Avis.

Soranske dødsfald

JOHANNES FENGER GULD (S 36)
26. maj 1918 - 1. november 1987

En sjælden begavelse

Af Lis Lipschitz.

Hver morgen lidt over klokken syv sidder professor, dr. med. Mogens Schou (S 36) på sin post på det psykiatriske hospital i Århus. Han længes så meget efter at komme i gang med dagens arbejde, at han ikke under sig ro til morgensøvnen.

Og nu er hans interesse og sjældne begavelse endnu en gang blevet belønnet med en stor international pris.

(fortsættes side 178).

I slutningen af november rejste Mogens Schou til USA for at modtage Albert og Mary Lasker Fondens hæder for sin forskning omkring grundstoffet lithiums anvendelse mod sygdommen manio-depressiv psykose.

Mogens Schou, 68 år, er bogstaveligt talt vokset op på et sindssygehospital, hans far, H. I. Schou, var overlæge på Filadelfia på Sjælland.

Og når Mogens Schou efter studentereksamen fra Sorø valgte at studere medicin, var det med den bestemte hensigt at forske i den manio-depressive sygdom ligesom faderen.

»Jeg arvede ikke interessen, jeg blev snarere smittet med den«, som Mogens Schou udtrykker det.

Om halvandet år skal Mogens Schou i følge reglerne forlade sin stilling, men han håber på et »emerituskontor«, hvorfra han kan fortsætte sin forskning.

Hans mål er at finde ud af, hvorfor lithium er i stand til at holde den manio-depressive psykose i skak, »vi kender 1000 virkninger af stoffet, men ved endnu ikke, hvilken af dem, der helbreder«.

Mogens Schou betegner sig selv som »utålmodig med fart på«.

Selv når han er i sommerhuset ved Mossø, har han arbejdet med. Så sidder han med sin computer og laver videnskabelig udregninger, mens hans kone siden 1943 arbejder med sine akvareller.

Agneth Schou har opgivet sin lærergerning og bruger nu meget tid på at arbejde for foreningen Evnesvages Vel.

Ægteparret holder meget af lange rejser, turene er bl.a. gået til Australien, Sri Lanka og Sydamerika. Inden turene bruger ægteparret meget tid på at læse om landenes kultur og historie. Meget tid bruges der også på de fire børn og de syv børnebørn.

Mogens Schou er glad for, at den amerikanske pris giver ham endnu en mulighed til at tale åbent om den manio-depressive sygdom og derved være med til at befri den for fordomme og mystik.

(Berl. Tidende 23/9-87).

Skoleinspektør Harry Jørgensen (S 1950)

Skoleinspektør Harry Jørgensen, Munkebjergby på Midtsjælland, er død, 55 år.

Harry Jørgensen havde en usædvanlig karriere, idet han efter skoletiden blev uddannet som jetpilot. Han valgte imidlertid bagefter at læse til lærer på Haderslev Seminarium. I 1965 blev han leder af Centralskolen i Munkebjergby, som var bygget få år forinden, og hvor han tidligere havde været lærer. Han levede med livet på skolen og var meget optaget af det frivillige idrætsarbejde. Hans personlige engagement førte til, at han 25 gange tog idrætsmærket i guld.

Ordensdekoration

Direktør i EF-direktoratet *Valdemar Skovgaard Begtorp* (S 40) har fået kommandørkorpset af Dannebrogordenen i oktober 1987.

Egholt-prisen

Egholt-prisen på 100.000 kr. overræktes forfatteren *Tage Skou-Hansen* onsdag den 28. oktober i Sorø Akademis festsal. Chorus Soranus underholdt med diverse sange, og Egholtfondet bød på et let traktament.

25 års jubilæum

Overingeniør *Niels H. Z. Estrup* (S 47), København, kan den 1. november fejre 25 års jubilæum i A. P. Møller Gruppen. Niels Estrup var ansat som produktionschef på Mærsk Kemi fra 1962 til 1978, hvorefter han blev knyttet til Mærskolie og Gas A/S, det daværende Dansk Borelselskab A/S, som produktionsleder i Esbjerg under opbygningen af Gorm feltet i Nordsøen. I 1982 udnævntes Niels Estrup til overingeniør, og siden 1983 har han assisteret produktionsdirektøren i Mærskolie og Gas A/S.

25 års jubilæum

Økonomidirektør *Ib Nørgaard*, Steff-Houlberg Slagterierne, kan den 1. novem-

ber fejre sit 25 års jubilæum. Ib Nørgaard, der stammer fra Randers, men voksede op i Sorø, hvor hans far var maskinmester på Sorøegnens Andels Svineslagteri, udgik fra Sorø Akademi med realeksamen i 1945. Samme år kom han i lære på Sorø-slagteriets kontor. I 1954 kom han til Esbjerg Slakteri som afdelingsleder, og et år efter kom han til slagteriet i Nørresundby som disponent. I 1956 overtog han stillingen som disponent ved slagteriet i Hobro. Med den indvundne viden og erfaring kom han den 1. november 1962 til Ods herreds Andels Svineslagteri i Nykøbing Sjælland som direktør, og herfra fortsatte han, efter fusionen der medførte dannelsen af Forenede Sjællandske Andelsslagterier, som medlem af direktionen med økonomi og regnskab som ansvarsområde.

85 år

Fhv. sognepræst *Henry Carlsen* (S 20), som nu bor i Herning, er født i Sorø, hvor han blev student i 1920. Efter embeds-eksamen otte år senere blev han kappel-kan i Kalundborg og i 1931 sognepræst i Hunstrup og Østerild ved Thisted. Fra 1944 beklædte han embedet i Skvium og Giver ved Års, og fra 1950 til afskeden otte år senere var han sognepræst i Junget og Torum i Sundsøre kommune.

Ved en beklagelig fejl er ovennævnte blevet glemt på fødselsdagslisten.

Undskyld!

Red.

Diamantbryllup

Else og *Knud Gemzøe* (S 11), Rygaard Centeret, Hellerup, har torsdag den 29. oktober været gift i 60 år.

KONTINGENTRESTANTER, som endnu ikke har betalt for 1987, vil i løbet af december modtage endnu et girokort (også medlemmer udenfor Skandinavien) som en påmindelse. Betaling i anden valuta end danske kroner belastes med min. kr. 30,- i bankgebyr.

Finn Harlang.

MEMLEMSKONTINGENTET

er af generalforsamlingen fastsat til kr. 90,- i 1987. For medlemmer fra og med årgang 1980 samt for medlemmer, der er fyldt 67 år, dog kun kr. 55,-. Medlemmer, som aftjener deres værnepligt, er kontingentfri et år, når meddelelse herom gives til:

Soransk Samfunds kasserer:

Direktør Finn Harlang
Dronningens Tværgade 30
1302 København K.
Telefon 01 13 86 66
Postgiro 4 00 17 10
Kontingent giro 3 27 13 07

OBS – Årgang 86 er kontingentfri.

Postændring – Kontingent m.v.

SOR-data	SOR-data
Soransk Samfund	Dr. Tværgade 30
Dr. Tværgade 30	1302 København K.
1302 København K.	

OBS – BETALING

Til de medlemmer, der er bosat i Danmark, på Færøerne, i Norge, Finland, Sverige og på Island fremsendes fortrykte girokort. Udlandssoranere bedes indbetale kontingent i check, trukket på en dansk bank, da Samfundet ellers må betale 30,00 kr. for at veksle en udenlandsk check. Denne indbetaling må gerne komme kassereren i hænde u/ yderligere opfordring, hvorved Samfundet sparer tid og penge til opkrævning.

Adresseændringer for Skandinavien

meddeles til det lokale postkontor, der lader besked gå videre til kassereren.

Henvendelse vedrørende SORANSK SAMFUND stiles til:

Formanden, borgmester Ib Juul
Herlev Rådhus, Bygaden 90
2730 Herlev
Telefon 02 94 06 33

SORANERBLADET: Redaktion

Svend Ranvig
Kongebrovej 28
4180 Sorø
03 63 08 57 (bedst 18-19)

SORANERBLADET: Administration

Direktør Finn Harlang
Dronningens Tværgade 30, 1302 Kbh. K.
01 13 86 66

Sorø Bogtrykkeri APS

Alléen 9, 4180 Sorø
03 63 05 75

ISSN 0903-1340

2079

1069

00

Adresseændringer og re-
klamationer rettes i Skan-
dinavien til det lokale
postkontor.

BIBI BACHE

ORDRUP JAGTVEJ 42 C
2920 CHARLOTTENLUND

Indhent tilbud på

Person-, Last-, Varevogne

4300 HOLBÆK

Hovedvej 4
(03) *43 41 22

4400 KALUNDBORG

Slagelsevej 162
(03) *51 11 66

4500 NYKØBING Sj.

Autogården
(03) * 41 11 22

– *Stedet vi mødes*

HOTEL POSTGÅRDEN

Leslie Christensen

Telf. (03) 63 22 22

Sorø Akademi
Skovdistrikt

Telf. (03) 63 01 25

gælder det **SPHAGNUM** så tal med

Pindstrup Mosebrug ^A/_s

Pindstrup

8580 Ryomgård

Telefon (06) 39 61 00

SAAB DACIA

Salg - Service

Aut. -forhandler
NIELS THIELE

Automobiler
STENLØSE

Tlf (02) 17 00 72